

Lausunto

17.07.2026

Asia: VN/9218/2024

Lausuntopyyntö; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain, ajoneuvolain 30 §:n ja autoverolain 14 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua pelastuslain, ajoneuvolain 30 §:n ja autoverolain 14 §:n muutosehdotuksista

Poistumisturvallisuus (valmistelija Matti hietalahti)

Sairaalassa, terveydenhuollon laitoshoidossa, sosiaalihuollon laitospalvelussa ja toiminnanharjoittajan tiloissa toteutetussa asumispalveluyksikössä, ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa sekä suljetussa rangaistuslaitoksessa tai poliisin säilytystilassa, toiminnanharjoittajan on laadittava selvitys poistumisturvallisuudesta (poistumisturvallisuusselvitys).”

Lakiehdotukseen tulisi täsmentää, mitä tarkoitetaan toiminnanharjoittajan tiloilla ja lisäksi tulisi määritellä termi asumispalveluyksikkö. Milloin asumispalveluyksikkö muodostuu, on nykyisin epäselvää ja lakiehdotus ei selkeytä asiaa. Asumispalveluyksikön termi tulisi määritellä esimerkiksi lain perusteluissa, jotta asiasta muodostuisi yksiselitteinen näkemys. Vastaavasti myös ”toiminnanharjoittajan tilat” jää laissa määrittelemättä. Onko lakiehdotuksessa tarkoitettu tiloja, joihin toiminnanharjoittajalla on hallintaoikeus, vaikka kyseessä olisi vain yhtä asuntoa useamman asunnon muodostama kokonaisuus?

Erityistä ongelmaa on nykyisessä lainsäädännössä tuottanut 18 § mukaisten velvoitteiden tunnistaminen tilanteissa, joissa esimerkiksi muun asumisen yhteyteen on sijoitettu alentuneesti toimintakuntoisia henkilöitä, joille tuotetaan sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita. Näissä tilanteissa asunnot ovat voineet olla vuokrattuna kolmannelta osapuolelta suoraan sosiaalihuoltolain mukaisia

palveluja vastaanottavalle asiakkaalle tai on muodostunut toiminnanharjoittaja, joka hallitsee asuntoja.

Lakiehdotuksen täsmennyksessä tulee ottaa myös huomioon olemassa oleva oikeuskäytäntö ja siinä ilmi tulleet tapaukset sekä oikeuden ratkaisujen perustelut. Oikeuskäytäntöjä ovat esimerkiksi Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös (diaarinumero 00548/15/1601, 20.5.2015) ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös (diaarinumero 3291/1/15, 18.8.2016). Vastaavat tulkintaongelmia aiheuttaneet asiakohdat tulee perustella erityisen huolellisesti lakimuutoksessa. Poistettaessa laista määritelmä ”asuvien toimintakyky on tavanomaista huonompi”, voisi tämä muuttaa vastaavien tilanteiden ratkaisuja.

Aiheutuuko esitetyssä lakimuutoksessa lain lieventymistä nykytilanteeseen verrattuna? Tyypillistä sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa on palvelutarpeen arvioiminen. Arvioinnin seurauksena asiakkaita voidaan sijoittaa kolmannen osapuolen hallinnassa olevaan rakennukseen, jossa asuntoja ylläpitää esimerkiksi asumispalveluyhdistyksen kaltainen toimija. Näissä kohteissa rakennukset voivat olla rakenteiltaan hoitolaitoksen tai majoitustilojen kaltaisia. Mikäli kolmas osapuoli tarjoaa vain asuinhuonetilan vuokralle, jäisi tämän kaltainen korkean riskitason kohde PTS-säätelyn ulkopuolelle. Tämä mahdollistaisi merkittävän heikennyksen kyseisten kohteiden paloturvallisuusratkaisuihin. Nykyisin paloilmioittimella ja automaattisella sammutusjärjestelmällä suojattua asumista päättyisi mahdollisesti pelkkien palovaroittimien varaan, jos kohde tulkittaisiin asumiseksi hoitolaitostilan sijasta ja pelastuslain 18 § mukainen velvoite ei enää koskettaisi asiassa.

Sopimuspalokuntien pelastusajoneuvot (valmistelija Petri Järvensivu)

Ajoneuvolain muutos on kannatettava. Lava-autoihin tulisi kuitenkin huomioida samoin ehdoin, kuin muille pelastusautoille huomioitu verotuen 48 kk:n kuoleentumisaika.

Väestönsuojelua koskevia pykälistä lausuu palopäällikkö Juha Turkulainen erillisellä lausunnolla

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Välimaa Jani
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue / pelastuspalvelut